

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI INDEKSO 2024 M. APKLAUSOS REZULTATAI

2025 m. sausio Nr. AL-

Bendra informacija

Kuriant korupcijai atsparią aplinką Marijampolės savivaldybės administracijoje (toliau – Administracija), siekiant nustatyti ir įvertinti Administracijos darbuotojų bendrą požiūrį į korupciją, išsiaiškinti, kiek plačiai paplitęs šis reiškinys bei kokia darbuotojų patirtis ir santykis su korupcinio pobūdžio apraiškomis Savivaldybės administracijoje, 2024 m. buvo atliekama Administracijos darbuotojų korupcijos tolerancijos apklausa (toliau – Apklausa). Priemone siekiama pamatuoti vykdomų korupcijos prevencijos priemonių efektyvumą, stebėti darbuotojų elgsenos ir sąmoningumo pokytį ateityje, tobulinti taikomas korupcijos prevencijos priemones ir užtikrinti tinkamą jų įgyvendinimą, bei skatinti darbuotojų įsitraukimą kuriant korupcijai atsparią aplinką įstaigoje.

Tyrimo tikslas

Nustatyti, koks yra Marijampolės savivaldybės administracijos darbuotojų tolerancijos korupcijai indeksas – kokios darbuotojų žinios ir nuomonė apie Administracijoje taikomas korupcijos prevencijos priemones bei jų efektyvumą, darbuotojų asmeninė nuomonė ir patirtis apie korupcijos rizikos veiksnius Administracijoje, taip pat jų žinios ir pastabos apie antikorupcinį švietimą.

Tyrimo dalyviai

Anoniminės apklausos nuoroda buvo išsiųsta visiems Marijampolės savivaldybės administracijos ir jos padalinių darbuotojams (išskyrus darbuotojus – darbininkus, dirbančius nekvalifikuotą darbą, kurie nesinaudoja el. paštu, bei darbuotojus, esančius vaiko priežiūros atostogose). Apklausoje dalyvavo 114 Administracijos darbuotojų, tai sudaro 66 proc. įstaigos darbuotojų, kuriems buvo nusiųsta anketa.

Tyrimo trukmė

Apklausa vyko nuo 2024-12-16 iki 2024-12-31, internetinėje platformoje www.apklausa.lt

Tyrimo klausimai

Anoniminę apklausą sudarė 22 klausimai, iš kurių 3 klausimai buvo skirti surinkti informacijai apie respondentus (lytis, amžius, stažas Administracijoje), 16 uždarų klausimų, pasirenkant vieną arba keletą atsakymo variantų apie korupcijos sampratą, vykdomas korupcijos prevencijos priemonės Administracijoje ir 3 atviri klausimai, į kuriuos atsakant respondentai pateikė savo asmeninę nuomonę ir žinias

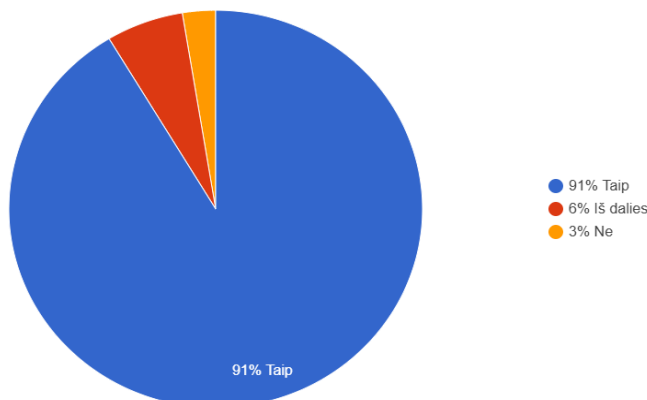
Apklausoje rezultatai

1. Informacija apie respondentus (1-3 klausimai). Iš 114 apklausoje dalyvavusių respondentų 82 proc. sudarė moterys, 18 proc. sudarė vyrai. Respondentų amžiaus pasiskirstymas metais - 6 proc. darbuotojų buvo iki 30 m., 26 proc. 31-40 m., 26 proc. 41-50 m., 29 proc. 51-60 m., 13 proc. 61 m. ir daugiau. Apklausoje dalyvavo darbuotojai, kurių darbo stažas Administracijoje iki 5 m. – 40 proc., dirbantys 5-10 m. – 17 proc., 11-20 m. – 16 proc., ir 21 m. ir daugiau dirbantys darbuotojai – 27 proc.

2. Respondentų buvo klausiama, ar jie žino, kas yra korupcija (4 klausimas):

- Taip – 91 proc.
- Iš dalies – 6 proc.
- Ne – 3 proc.

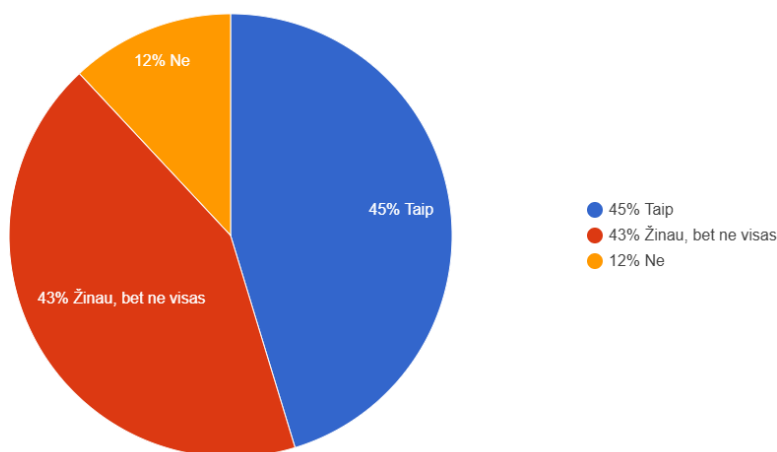
Ar Jums žinoma, kas yra korupcija?

3. Respondentų buvo klausama, ar jie žino Marijampolės savivaldybės administracijoje vykdomas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės (5 klausimas):

- Taip – 45 proc.
- Žino, bet ne visas – 43 proc.
- Ne – 12 proc.

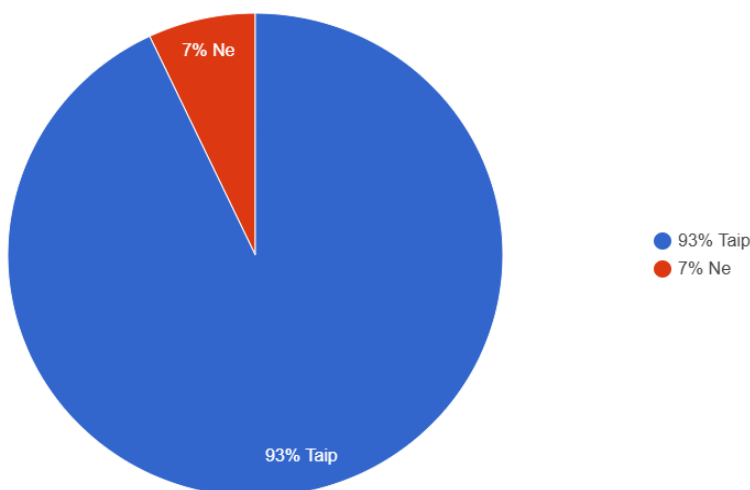
Ar žinote Marijampolės savivaldybės administracijoje vykdomas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės?

4. Buvo klausama, ar Administracijos darbuotojai žino, kas yra atsakingas už korupcijos prevenciją Administracijoje (6 klausimas):

- Taip – 93 proc.
- Ne – 7 proc.

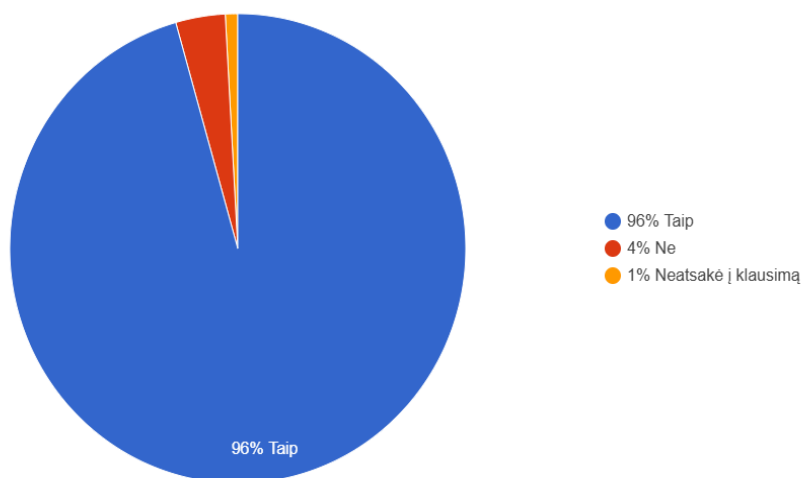
Ar Jums yra žinoma, kuris darbuotojas/ padalinys yra atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą (korupcijos prevenciją) Marijampolės savivaldybės administracijoje?

5. Respondentų buvo klausiami, ar Administracijoje jie yra skatinami dalyvauti antikorupcinio sąmoningumo didinimo veikloje (7 klausimas):

- Taip – 96 proc.
- Ne – 4 proc.
- (Neatsakė į klausimą – 1 proc.)

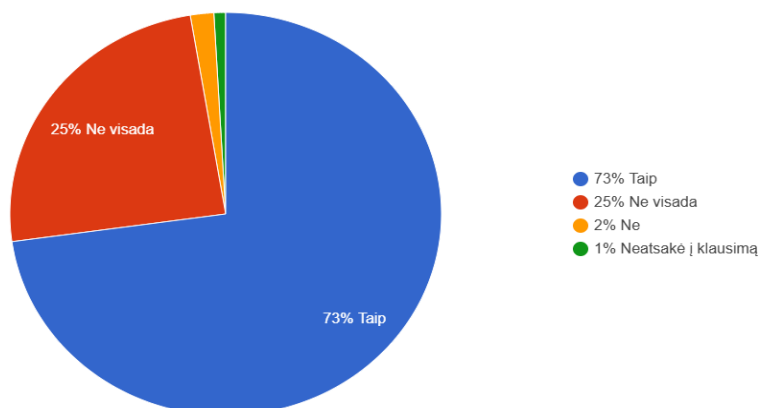
Ar Marijampolės savivaldybės administracijoje yra skatinama dalyvauti antikorupcinio sąmoningumo didinimo veikloje (teikti siūlymus gerinti antikorupcinę aplinką, dalyvauti mokymuose ir pan.?)

6. Administracijos darbuotojų buvo klausiami, ar jų nuomone Marijampolės savivaldybės administracijos veiklos procesai yra vykdomi skaidriai (8 klausimas):

- Taip – 73 proc.
- Ne visada – 25 proc.
- Ne – 2 proc.
- (Neatsakė į klausimą – 1 proc.)

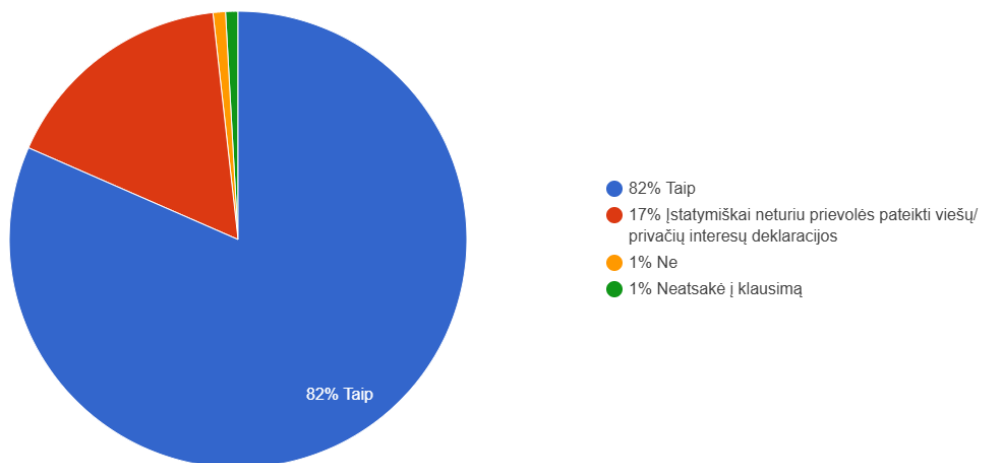
Kaip manote, ar Marijampolės savivaldybės administracijoje veiklos procesai (dalyvavimas viešuosiuose pirkimuose, atrankos į pareigas ir pan.) yra organizuojami skaidriai?

7. Respondentų buvo klausiama, ar jie buvo informuoti įstaigoje apie pareigą deklaruoti privačius interesus (9 klausimas):

- Taip – 82 proc.
- Įstatymiškai neturi prievolės teikti viešų/privačių interesų deklaracijos – 17 proc.
- Ne – 1 proc.

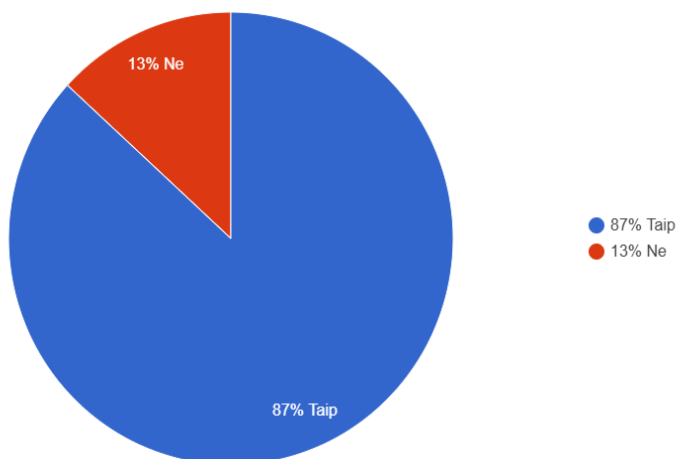
Ar įstaigoje buvote informuotas apie pareigą deklaruoti privačius interesus, susijusius su atliekamomis darbo funkcijomis?

8. Siekiant sužinoti, ar darbuotojai žino, ką reikia daryti, jeigu atliekant darbo funkcijas reikia priimti sprendimą, susijusį su privačiais interesais (10 klausimas), atsakymai buvo:

- Taip – 87 proc.
- Ne – 13 proc.

Ar Jums yra žinoma, ką daryti, jeigu atliekant darbo funkcijas reikia priimti sprendimą susijusį su privačiais interesais? (Pavyzdžiui, ketinate pasirašyti sutartį su įmone, kuriai vadovauja jūsų giminaitis)

9. Siekiant išsiaiškinti, ar darbuotojai žino ir geba atpažinti korupcinio pobūdžio apraiškas, buvo prašoma jas pažymėti (11 klausimas). Iš 13 korupcinio pobūdžio apraiškų, labiausiai žinoma/atpažįstama korupcijos apraiška yra kyšininkavimas (94 darbuotojai); nepotizmas ir protekcionizmas (76-75 darbuotojai); piktnaudžiavimas, smulkios dovanėlės, reikalavimas ir/ar priėmimas asmeninės naudos už veiksmų atlikimą/neatlikimą, įstatymų, taisyklių iškraipymas (66-61 darbuotojai); reikalavimas asmeninės naudos, sukčiavimas, prekyba įtaka, karteliniai susitarimai ir nemokamų paslaugų suteikimas (57-46 darbuotojai); mokesčių vengimas (38 darbuotojai).

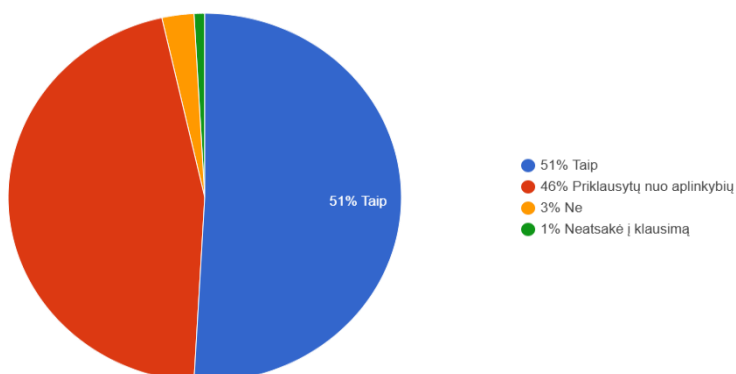
Pažymėkite Jums žinomas korupcijos apraiškas (galima žymėti keletą variantų):

Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
12% Kyšininkavimas	94	12%
10% Nepotizmas (giminių protegavimas)	76	10%
9% Protekcionizmas (savų protegavimas)	75	9%
8% Piktnaudžiavimas patikėta galia (valdžia, tarnyba) siekiant asmeninės naudos	66	8%
8% Smulkių dovanėlių (padėkos) davimas ir (ar) gavimas	63	8%
8% Reikalavimas ir (ar) priėmimas turtinės ir (ar) kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažadai, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas	62	8%
8% Įstatymų, taisyklių ir nuostatų iškraipymas siekiant ar suteikiant privačios naudos sau ar kitam asmeniui	61	8%
7% Tiesioginis ar netiesioginis siekimas (reikalavimas) asmeninės naudos sau	57	7%
7% Sukčiavimas	53	7%
7% Prekyba įtaka	53	7%
6% Karteliniai susitarimai	51	6%
6% Nemokamų paslaugų suteikimas ir pasinaudojimas	46	6%
5% Mokesčių vengimas	38	5%

10. Respondentų buvo klausiama, ar jie praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį Savivaldybėje (12 klausimas):

- Taip – 51 proc.
- Priklausytų nuo aplinkybių – 46 proc.
- Ne – 3 proc.

Ar praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos atvejį Savivaldybėje?

11. Darbuotojų buvo prašoma pažymėti, kam jie praneštų apie žinomą korupcijos atvejį Savivaldybėje (13 klausimas). Daugiausiai respondentų pažymėjo, jog praneštų darbuotojui, atsakingam už korupcijos prevenciją (82 darbuotojai); Administracijos vadovybei (54 darbuotojai); LR specialiųjų tyrimų tarnybai (28 darbuotojai); ikiteisminio tyrimo institucijoms (14 darbuotojų); bendruoju pagalbos telefonu 112 (7 darbuotojai) ir nepraneštų niekam (8 darbuotojai).

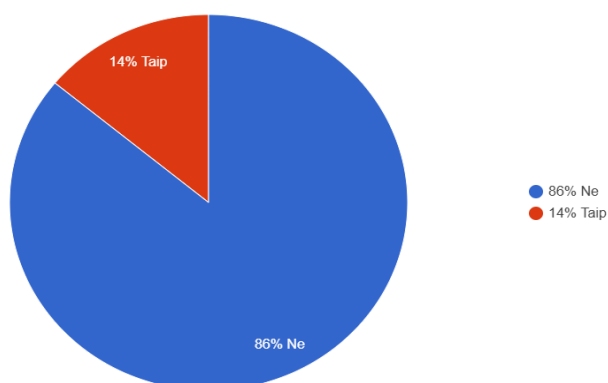
Pažymėkite, kam praneštumėte apie žinomą korupcijos atvejį Savivaldybėje (galite pažymėti kelis variantus):

Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
42% Darbuotojui, atsakingam už korupcijos prevenciją	82	 42%
28% Savivaldybės administracijos vadovybei (Merui, Administracijos direktoriui, Skyriaus vedėjui)	54	 28%
15% Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai	28	 15%
7% Ikiteisminio tyrimo institucijoms, t. y. policijai, prokuratūrai;	14	 7%
4% Nepraneščiau niekam	8	 4%
4% bendruoju pagalbos telefono numeriu 112	7	 4%

12. Į klausimą, ar respondentai darbinėje veikloje susidūrė su situacija, kuomet jiems buvo norėta/pasiūlyta atsilyginti už suteiktas paslaugas/sprendimus (14 klausimas):

- Ne – 86 proc.
- Taip – 14 proc.

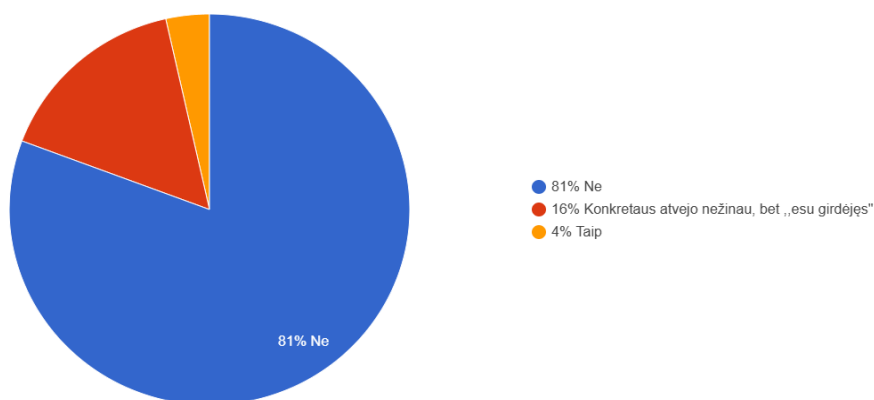
Ar Jūsų darbinėje veikloje buvo situacija, kuomet Jums norėjo/siūlė papildomai atsilyginti už suteiktas paslaugas/priimamus sprendimus?

13. Respondentų buvo klausiami, ar jie žino bent vieną atvejį per pastaruosius 3 metus, kuomet interesantas davė kyšį Administracijos darbuotojui (15 klausimas):

- Ne – 81 proc.
- Konkretaus atvejo nežino. Bet „yra girdėjęs“ – 16 proc.
- Taip – 4 proc.

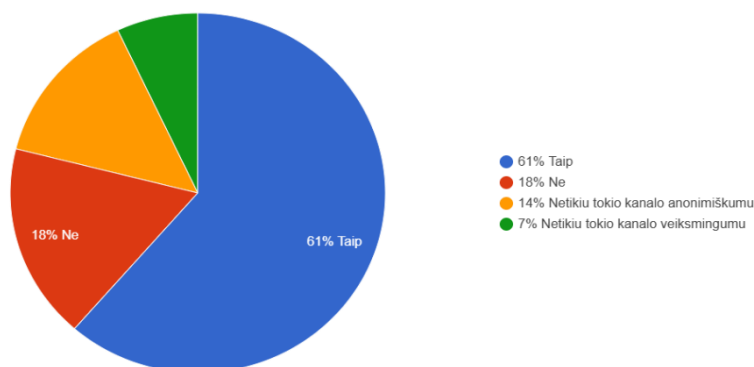
Ar Jums žinomas nors vienas atvejis, kai per pastaruosius 3 metus interesantas davė kyšį (pinigų, prekių, paslaugų, darbų forma) Savivaldybės darbuotojui? (pvz., už administracinį sprendimą)

14. Pasiteiravus respondentų, ar jie žino, jog apie korupcijos apraiškas Administracijoje galima pranešti anonimiškai, atsakymai buvo (16 klausimas):

- Taip – 61 proc.
- Ne – 18 proc.
- Netikiu tokio kanalo anonimiškumu – 14 proc.
- Netikiu tokio kanalo veiksmingumu – 7 proc.

Ar Jums žinoma, jog apie korupcijos apraiškas Savivaldybėje galima pranešti anonimiškai?

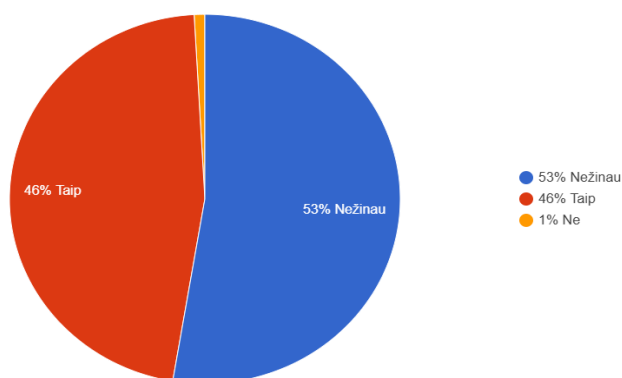

15. Respondentų buvo prašoma nurodyti sritį, kurioje, jų nuomone, yra didžiausia korupcijos rizika Savivaldybės administracijoje (17 atviras klausimas). Daugiausiai respondentų mano, jog korupcijos rizika galima viešųjų pirkimų srityje (19 respondentų); aplinkotvarkos, žemėtvarkos, architektūros srityse (po 4 respondentus); investicijų, ES projektų, finansų, buhalterijos, vadovų darbo srityse (po 2 respondentus); turto, socialinių paslaugų, įdarbinimo, baudų skyrimo (po 1 respondentą). 3 respondentai mano, jog korupcijos rizikos nėra nei vienoje srityje, 1 respondentas mano, jog ji yra visose srityse. Likę respondentai nežinojo arba negalėjo atsakyti į klausimą.

16. Respondentų buvo klausama, ar Administracijoje yra reglamentuota, kaip elgtis su gaunamomis dovanomis (18 klausimas):

- Nežinau – 53 proc.
- Taip – 46 proc.
- Ne – 1 proc.

Ar Savivaldybės administracijoje yra taisyklės, kaip elgtis su gaunamomis dovanomis (prekėmis, paslaugomis ir t.t.)?

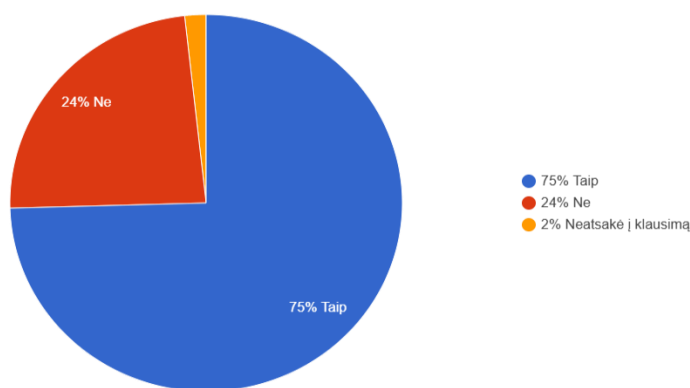

17. Respondentų buvo prašoma išreikšti savo nuomonę, kas galėtų lemti siūlomo kyšio paėmimą (19 atviras klausimas). 15 respondentų nurodė, jog nėra tokios priežasties, kuri galėtų lemti paimti kyšį; mažas atlyginimas (5 respondentai); noras pasipelnyti, asmeninės naudos siekimas (9 respondentai); asmeninės darbuotojo savybės ir įpročiai (2 respondentai); nepastabumas ir nežinojimas (2 respondentai); nepateisina kyšio ėmimo dėl jokių priežasčių, nes tai prieštarauja jų vidiniams įsitikinimams (3 respondentai). Likę respondentai į klausimą atsakė „nežinau“.

18. Buvo klausama, ar per pastaruosius metus Administracijos darbuotojai dalyvavo antikorpuciniuose mokymuose (20 klausimas):

- Taip – 75 proc.
- Ne – 24 proc.
- Neatsakė į klausimą – 1 proc.

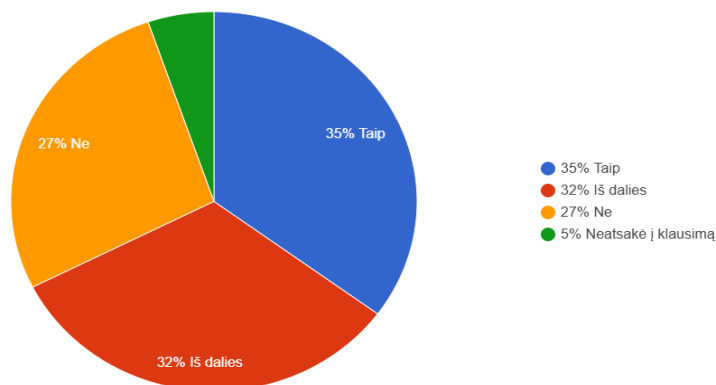
Ar Jūs per pastaruosius metus dalyvavote antikorpuciniuose mokymuose (pvz., apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimą, tinkamą interesų konfliktų valdymą, antikorpucinio, etiško elgesio normų laikymąsi, informavimą apie galimybę pranešti ir pan.)?

19. Respondentų, kurie nurodė dalyvavę antikorpuciniuose mokymuose, buvo klausama, ar jie pastebėjo teigiamus pokyčius darbinėje veikloje (21 klausimas):

- Taip – 35 proc.
- Iš dalies – 32 proc.
- Ne – 27 proc.
- Neatsakė į klausimą – 5 proc.

Ar pastebėjote teigiamus pokyčius savo darbinėje veikloje po antikorpucinio sąmoningumo didinimo mokymų?

20. Respondentų buvo prašoma pateikti pastabas apie įgyvendinamas korupcijos prevencijos priemones Marijampolės savivaldybės

administracijoje (22 atviras klausimas). Respondentai nurodė, jog galėtų būti daugiau antikorpinių mokymų; taip pat nurodė, jog galėtų būti mokymų, kuriuos galėtų peržiūrėti individualiai. Maža dalis respondentų nurodė, jog mokymai neturi jokios įtakos darbuotojo sąžiningumui ir etiškam elgesiui, dar kiti, atvirkščiai – nurodė, jog Administracijoje yra pakankamai vykdoma antikorpinė veikla ir vykdomos korupcijos prevencijos priemonės.

Apibendrinimas

Anoniminėje ir savanoriškoje Administracijos darbuotojų apklausoje aktyviausiai dalyvavo darbuotojai, kurių darbo stažas Administracijoje iki 5 m. (40 proc. darbuotojų). Respondentų amžiaus vidurkis – 31-60 metų. Didžioji dauguma respondentų žino, kas yra korupcija, kas yra atsakingas už korupcijos prevenciją Administracijoje, taip pat teigė, jog yra skatinami dalyvauti antikorpinio sąmoningumo didinimo veikloje (90 proc. ir daugiau). Tačiau apie Administracijoje vykdomas korupcijos prevencijos priemones žino tik pusė apklausoje dalyvavusių darbuotojų, kiti žino ne apie visas vykdomas priemones, arba visai jų nežino (12 proc.). Dauguma darbuotojų (73 proc.) mano, jog veiklos procesai Administracijoje yra vykdomi skaidriai, likusių darbuotojų manymu – ne visada. Darbuotojai gerai informuoti apie pareigą deklaruoti privačius interesus ir žino, ką daryti, jeigu atliekant darbo funkcijas reikia priimti sprendimą, susijusį su privačiais interesais. Didžiosios daugumos darbuotojų žinios yra pakankamos atpažinti korupcinio pobūdžio apraiškas, tačiau apie žinomą korupcijos atvejį praneštų tik 51 proc. darbuotojų, likę darbuotojai teigė, jog pranešimas apie tokius atvejus priklausytų nuo aplinkybių. Tai gali lemti respondentų nepasitikėjimas vidinio kanalo anonimiškumu ir veiksmingumu, korupcijos atvejo neidentifikavimas ir kt. priežastys. Daugiausiai respondentų apie žinomą korupcijos atvejį Savivaldybėje praneštų darbuotojui, atsakingam už korupcijos prevenciją ir Administracijos vadovybei. Likę darbuotojai praneštų LR specialiųjų tyrimų tarnybai ir ikiteisminio tyrimo institucijoms. Pasiteiravus respondentų, ar jie darbinėje veikloje yra susidūrę su situacijomis, kuomet jiems būtų norėta atsilyginti už suteiktas paslaugas, ir ar jie žino bent vieną atvejį per pastaruosius 3 metus, kuomet interesantas davė kyšį Administracijos darbuotojui, didžioji dauguma teigė, jog nėra susidūrę su tokiomis situacijomis (virš 80 proc.). Dauguma darbuotojų žino, jog apie korupcijos atvejus Administracijoje galima pranešti anonimiškai, ir jų nuomone, didžiausia korupcijos rizika Administracijoje galima viešųjų pirkimų srityje. Tik pusė darbuotojų žino, jog Administracijoje yra reglamentuota, kaip elgtis su darbo metu gaunamomis dovanomis. Daug darbuotojų mano, jog negali būti priešasčių paimti kyšį, tačiau atsirado manančių, jog vis dėlto tai gali lemti maži atlyginimai, siekimas asmeninės naudos, nepastabumas bei nežinojimas ir kt. 75 proc. Administracijos darbuotojų per pastaruosius metus dalyvavo korupcijos prevencijos mokymuose, dauguma jų pajuto arba iš dalies pajuto teigiamus pokyčius darbinėje veikloje, ir mano, jog mokymų ateityje galėtų būti daugiau.